

José Augusto Chaves Guimarães, Suellen Oliveira Milani oraz Vera Dodebei¹. Jest ona dostępna w wersji papierowej i elektronicznej – dla członków ISKO w postaci elektronicznej na portalu Ergon – Services for ISKO members (http://www.ergon-verlag.de/isko_ko/).

Świetne przygotowanie konferencji jest zasługą brazylijskiego oddziału ISKO, w tym studentów Graduate School of Information Science of São Paulo State University. Konferencji towarzyszyła bardzo przyjazna atmosfera, a jej uczestnicy mieli okazję nawiązać wiele nowych kontaktów naukowych i prywatnych znajomości. Dobremu nastrojowi sprzyjały przepiękne widoki i liczne turystyczne atrakcje wspaniałego Rio de Janeiro.

Następna, XV już Międzynarodowa Konferencja ISKO odbędzie się za dwa lata w Porto (Portugalia) od 9 do 11 lipca 2018 r.

Wiesław Babik (Krajowy Koordynator ISKO w Polsce)
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Jagielloński

Katarzyna Materska (Sekretarz Polskiej Sekcji ISKO)
Biblioteka Główna Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Nadesłano: 11 stycznia 2017.

Międzynarodowa Konferencja „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives”

(Warszawa, 8–9 grudnia 2016 r.)

W dniach 8–9 grudnia 2016 roku w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives”. Konferencję zorganizowało Laboratorium Cyfrowej Humanistyki Uniwersytetu Warszawskiego (LACH UW) pod patronatem Alliance of Digital Humanities Organizations (ADHO), Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities (DARIAH EU), Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Cyfryzacji. Humanistyka cyfrowa (ang. *DH*) budzi coraz szersze zainteresowanie wśród naukowców i staje się tematem licznych konferencji. Tym bardziej warto zauważyć, że konferencja „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives” jest pierwszą europejską konferencją poruszającą wyłącznie aspekt instytucjonalizacji cyfrowej humanistyki.

Podczas czterech sesji, poprowadzonych w ciągu dwóch dni konferencji, zaprezentowano 17 referatów badaczy z Europy, Stanów Zjednoczonych oraz Azji. Sesje otwierały wykłady gości specjalnych, o które poproszono prof. Frédéricę Kaplana z Ecole Polytechnique Federale de Lausanne, prof. Gerharda Lauera z Georg-August-Universität Göttingen, prof. Jana Christophę Meistera z Universität Hamburg oraz prof. Susan Schreibman z Maynooth University. Zaproszeni prelegenci na co dzień kierują pracami wiodących instytucji cyfrowej humanistyki w Europie.

¹ Knowledge Organization for a Sustainable World: Challenges and Perspectives for Cultural, Scientific, and Technological Sharing in a Connected Society. Proceedings of the Fourteenth International ISKO Conference 27–29 September 2016 Rio de Janeiro, Brazil. Organized by International Society for Knowledge Organization (ISKO) ISKO-Brazil São Paulo State University. Edited by José Augusto Chaves Guimarães, Suellen Oliveira Milani and Vera Dodebei. Würzburg: Ergon Verlag GmbH 2016, pp. 601.

Konferencję otworzyło wystąpienie dr hab. prof. UW Jolanty Choińskiej-Miki, Prorektor UW ds. studentów i jakości kształcenia, z wykształcenia historyka, w którym prelegentka poruszyła kwestię innowacyjnych i interdyscyplinarnych projektów badawczych z zakresu humanistyki, których realizacja może odbywać się właśnie w ośrodkach cyfrowej humanistyki.

Podczas wykładu i wystąpienia pierwszej sesji prelegenci zaprezentowali bliżej zagadnienie modeli organizacyjnych oraz strategii działania laboratoriów cyfrowej humanistyki. W wykładzie wprowadzającym prof. Jan Christoph Meister (EADH, University of Hamburg) opowiadał o strategiach działania centrów cyfrowej humanistyki w oparciu o swoje doświadczenia zdobyte podczas wieloletniej współpracy z European Association for Digital Humanities (EADH) oraz podczas realizacji projektów cyfrowej humanistyki na Universität Hamburg (*The raison d'être of Digital Humanities Centres: advocates, stakeholders and opponents*). Następnie Smiljana Antonijević Ubois (Penn State University) przedstawiła wyniki swoich badań etnograficznych przeprowadzonych w 11 centrach DH w Europie i Stanach Zjednoczonych. Na podstawie wywiadów i obserwacji szukała odpowiedzi na pytania o misję i wizję rozwoju centrów cyfrowej humanistyki. Próbowwała również scharakteryzować użytkowników centrów oraz zespoły tworzące ośrodki DH (*Organizational Strategies in Digital Humanities Centers*). Kwestię otwartości i współpracy pomiędzy badaczami różnych dyscyplin, obecną w strategiach prowadzenia centrów humanistyki cyfrowej, podjęły Eveline Wandl-Vogt (Österreichische Akademie der Wissenschaften) oraz Priyanka Suresh (International Institute of Information Technology, India). Pierwsza prelegentka opowiedziała o nowym paradygmacie Otwartej Innowacji w Nauce (Open Innovation in Science) na przykładzie projektów Austrian Centre for Digital Humanities (ACDH) (*Towards Open Innovation in the Humanities. Designing collaboration to innovate a Cultural Heritage mindset*). Natomiast Priyanka Suresh przedstawiła problemy związane z budową platformy z kolekcjami cyfrowymi, w której zdigitalizowane materiały mogłyby być udostępniane oraz opracowywane przez archiwistów (*Collaboration workflows in Digital Archives and Collections*). Wśród podejmowanych przez prelegentów tematów nie zabrakło kwestii przemian następujących w formach komunikacji naukowej stosowanej przez centra DH. O konieczności stworzenia nowego typu publikacji pokonferencyjnych z tzw. (nie)konferencji – konferencji odbiegających mocno od formy tradycyjnej, mówili Laurent Tessier i Michaël Bourgatte (Institut Catholique de Paris). Odpowiedzią na zachodzące zmiany w komunikacji naukowej miałyby być publikacje nazywane przez prelegentów publikacjami mediasprint (*Disseminating research results in a DH Center: Mediasprint as "unconference proceedings"*). W ostatnim referacie w tej sesji Sandra Lehecka (Österreichische Akademie der Wissenschaften) przedstawiła strategię komunikacyjną, stosowaną w Austrian Centre for Digital Humanities (*Outreach strategies at the Austrian Centre for Digital Humanities*).

Drugą sesję zapoczątkował wykład prof. Frédéric Kaplana (Ecole Polytechnique Federale de Lausanne) o potrzebie tworzenia interdyscyplinarnych projektów DH na szeroką skalę oraz możliwościach, jakie dają tego typu projekty. Jako przykład dużego interdyscyplinarnego projektu podał projekt *Venice Time Machine*, który w oparciu o zdigitalizowane zbiory archiwów i bibliotek opowiada historię Wenecji. Projekt *Venice Time Machine* dał impuls do stworzenia większego projektu *Time Machine* będącego rekonstrukcją dwóch tysięcy lat historii Europy (*Digital Humanities at the European Scale*). Referaty umieszczone w tej sesji skupiły się wokół zagadnienia infrastruktury dla cyfrowej humanistyki. Tom Gheldof (KU Leuven) omówił działalność belgijskiego konsorcjum DARIAH-BE (*DARIAH-BE: Towards an ecosystem of Digital Humanities Research Centres in Belgium*), Birte Christensen-Dalsgaard (Aarhus University) przedstawiła duńską infrastrukturę DIGHUMLAB (*Sustainability of the Danish national infrastructure, DIGHUMLAB*), Tomasz Walkowiak (Politechnika Wrocławska) zaprezentował konsorcjum CLARIN-PL (*CLARIN-PL Language Technology Centre. Services for Humanities and Social Sciences*), a Cezary Mazurek (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe) opowiedział o sieci PIONIER (*Polish Optical Internet PIONIER as a digital infrastructure for the arts and humanities*).

Drugi dzień konferencji rozpoczęły wykład oraz referaty poświęcone studiom przypadków tworzenia i działania centrów DH. Prof. Gerhard Lauer (Georg-August-Universität Göttingen) szczegółowo opowiedział o działalności The Göttingen Centre for Digital Humanities (GCDH). W swym wystąpieniu zwrócił uwagę na dwie dodatkowe kwestie: potrzebę stworzenia filozoficznych ram działania cyfrowej humanistyki oraz prowadzenie działalności dydaktycznej z zakresu DH (*Changing methods. Lessons learned for Digital Humanities Centres*). Eero Hyvönen (University of Helsinki; Aalto University) zaprezentował jedno z najmłodszych centrów humanistyki cyfrowej – Heldig (Helsinki Centre for Digital Humanities), które rozpoczęło swoją działalność w październiku 2016 r. (*Heldig – Helsinki Centre for Digital Humanities*). Maciej Maryl (Instytut Badań Literackich, PAN) podzielił się doświadczeniami w prowadzeniu Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN (*Birth of a Centre. A Polish Example*). Dimitar Birov, Maria Baramova i Dobromir Dobrev (University of Sofia „St. Kliment Ohridski”) przedstawili projekty tworzone przez Digital Humanities Research Group, działającą na Uniwersytecie w Sofii (*Digital Humanities Research Group at the University of Sofia „St. Kliment Ohridski”*).

Ostatnią sesję otworzył wykład prof. Susan Schreibman (Maynooth University) na temat tzw. nauki obywatelskiej i angażowania osób spoza środowiska akademickiego w projekty badawcze cyfrowych humanistów (*DH and Social Engagement: Knowledge Creation Across Institutional Boundaries*). W kolejnych referatach omówiono irlandzkie doświadczenie w rozwijaniu organizacyjnych struktur cyfrowej humanistyki. Paddi Leinster (Digital Repository of Ireland) zwróciła uwagę na znaczenie kultury otwartości i transparentności w zarządzaniu cyfrowymi archiwami na przykładzie działalności Digital Repository of Ireland (*Openness and Transparency in Digital Humanities Project Management and Development*). Mike Cosgrave (University College Cork) wskazał natomiast wyzwania stojące przed twórcami interdyscyplinarnych programów studiów z humanistyki cyfrowej na wszystkich poziomach kształcenia (*PhD to BA: developing a full DH programme*). O aktywności hiszpańskiego środowiska cyfrowych humanistów opowiedzieli Elena González-Blanco García (Universidad Nacional de Educación a Distancia) w referacie *Experiences and perspectives from Spanish DH community* i Oriol Vicente (Universidad Autònoma de Barcelona) w wystąpieniu poświęconym *The Digital Humanities Network of the UABCie: a smart structure of research and social transference for the digital humanities*. W ostatnim referacie Jörg Wettlaufer (Akademie der Wissenschaften zu Göttingen) omówił problemy towarzyszące uprawianiu cyfrowej humanistyki w tradycyjnej strukturze Akademii na przykładzie Akademii der Wissenschaften zu Göttingen (*Digital Humanities in an Academy. The coordination of DH activities in the Göttingen Academy of Sciences and Humanities*).

Konferencja „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives” stała się płaszczyzną do wymiany doświadczeń centrów i laboratoriów cyfrowej humanistyki z Europy i świata, a także umożliwiła podzielenie się sukcesami i problemami, przed którymi pracownicy takich centrów stają w swojej codziennej pracy. W konferencji wzięło udział blisko 70 osób. Wszystkie prezentacje oraz nagrania wystąpień prelegentów zostały opublikowane na stronie internetowej konferencji (<http://dhlabs2016.lach.edu.pl/videos/>).

Anna Kamińska

Katedra Informatologii

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii

Uniwersytet Warszawski

Nadesłano: 26 stycznia 2017.